

Feiten & cijfers

Op deze website vindt u de complete cijfermatige onderbouwing van het bedrijvenbeleid. Op deze pagina zetten we voor u kort de belangrijkste feiten en cijfers op een rij.

Algemeen: de economie

- Het coronavirus treft de Nederlandse economie hard. De mate waarin blijft onzeker en hangt sterk af van de ontwikkeling van de pandemie zelf, de mate van de noodzakelijke contactbeperkingen en de internationale economische ontwikkelingen als gevolg daarvan.
- Om de grote onzekerheid over het verloop van de pandemie en het hersteltempo van de economie recht te doen, heeft het CPB na eerdere ramingen in de MEV2021 opnieuw een raming gepubliceerd voor 2020 en 2021.
- De MEV-raming bestaat uit een basisraming en een tweede golf scenario. In de basisraming, die ervan uitgaat dat er *geen* grootschalige nieuwe contactbeperkingen nodig zijn, krimpt de economie in 2020 met 5%, gevolgd door een herstel met 3,5% groei in 2021.
- Omdat de ontwikkeling en de gevolgen van de pandemie zeer bepalend zijn voor de vooruitzichten op herstel, heeft het CPB ook een scenario opgenomen waarin opnieuw grootschalige contactbeperkingen van kracht zouden worden. In zo'n scenario krimpt de economie in 2020 (-5%) en ook in 2021 (-6,1%).
- De OESO gaat voor dit jaar uit van een krimp van 8 procent voor Nederland waarmee Nederland tussen het gemiddelde van het Eurogebied (-9%) en het OESO-gemiddelde (-7,5%) in ligt. Actuele cijfers laten zien dat de krimp in Nederland zowel in het eerste als in het tweede kwartaal kleiner was dan gemiddeld in de eurozone en in de ons omringende landen zoals Duitsland en België. Voor Corona presteerde de Nederlandse economie, ook in internationaal opzicht, uitstekend.
- De coronacrisis en de (inter)nationale onzekerheden die daar het gevolg van zijn onderstrepen het belang van een sterke economische basis en een effectief en krachtig bedrijvenbeleid. Daarom zet EZK zich onverminderd in op het versterken van de concurrentiekracht en het aanpassings- en vernieuwingsvermogen van het Nederlands bedrijfsleven. Een sterk bedrijfsleven stelt ons in staat om de huidige economische en maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden. Op de wat langere termijn zal het herstel van de economische groei, die de basis vormt voor ons collectief voorzieningenniveau en welvaarts-groei, moeten komen van innovatie, succesvol ondernemerschap en - daaruit voortvloeiend - productiviteitsgroei (CPB).

Nederland op veel ranglijsten in de top

In de tabel staan de voornaamste kengetallen om een beeld te krijgen hoe Nederland ervoor staat vanuit het perspectief van het bedrijvenbeleid. EZK streeft naar een koppositie voor Nederland op de gepresenteerde ranglijsten. Hieronder worden de posities kort toegelicht.

Kerntabel Bedrijvenbeleid 2014-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arbeidsproductiviteitsniveau (positie NL)	6	6	6	6	9	9	
Global Competitiveness Index (positie NL)	8	5	4	5	6	4	n.n.b.
European Innovation Scoreboard (positie NL)*	6	5	5	4	4	4	4

RenD-intensiteit (in % van bbp)**	2,17	2,15	2,15	2,18	2,14	n.n.b.	
Omvang pps-projecten (in mln euro)**	814	970	1060	1207	1282	1228	
Uitstoot broeikasgassen industrie (CO ₂ -equivalenten)	55,8	56,4	56,7	57,7	56,8	56,7	
Kwaliteit ondernemersklimaat (positie NL)					3	2	
Ranglijst digitale economie en maatschappij (DESI)	4	4	4	3	4	4	4

* Positie in Innovation Union Scoreboard als voorganger van European Innovation Scoreboard. ** Voorlopige cijfers voor 2019.

Arbeidsproductiviteitsniveau

Nederland staat in 2019 op de negende plaats op de ranglijst van landen met de hoogste arbeidsproductiviteit ter wereld, maar zakt wel vergeleken met enkele jaren terug. Dit komt mede doordat de groei van de arbeidsproductiviteit vanaf 2009 nagenoeg is stilgevallen en internationaal daardoor achterblijft bij de VS en de andere top 10 landen.

Global Competitiveness Index [actualisatie volgt medio november]

Nederland staat in 2019 op de vierde plaats op de ranglijst van meest concurrerende economieën. Dit blijkt uit de jaarlijkse ranglijst van het Global Competitiveness Report die is opgesteld door het World Economic Forum (WEF). Nederland is hiermee de meest concurrerende economie in Europa en is Zwitserland voorbijgestreefd.

European Innovation Scoreboard

Nederland staat in 2020 op de vierde plek in het European Union Scoreboard, dezelfde plaats als in de voorgaande drie jaren. Nederland behoort tot de kopgroep van zogenoemde innovatieleiders in Europa: landen die in het scoreboard meer dan 25 procent boven het EU-gemiddelde scoren.

R&D-intensiteit

In 2018 bedroegen de R&D-uitgaven in Nederland 2,14% van het bbp. Met dit cijfer komt Nederland ruim boven het gemiddelde van de EU (i.c. 2,03%) uit. Nederland blijft wel achter bij het OESO-gemiddelde (i.c. 2,38%).

Omvang pps-projecten (publiek-private kennisamenwerking)

De omvang van de publieke en private middelen voor PPS-projecten bedroeg in 2019 € 1.228 miljoen (voorlopige schatting). De omvang van deze R&D-investeringen in TKI-verband ontwikkelde zich in de jaren 2014 tot en met 2017 voortvarend. Na 2017 is sprake van een stabilisatie.

Uitstoot broeikasgassen industrie

De Nederlandse industrie stootte in 2019 bijna 35 procent minder broeikasgas uit dan in 1990, terwijl de productie gegroeid is. Er is dus vanaf 1990 sprake van absolute ontkoppeling. De uitstoot van de Nederlandse industrie is sinds 2014 nagenoeg onveranderd.

Kwaliteit ondernemersklimaat

Volgens de National Entrepreneurship Context Index (NECI) van de Global Entrepreneurship Monitor 2019/2020, die aangeeft hoe ondernemersvriendelijk een land is, staat Nederland op de tweede plek van de 54 deelnemende landen. Nederland scoort met name goed op het gebied van fysieke, commerciële en juridische infrastructuur en culturele en sociale normen.

Digitale economie en maatschappij

Het kabinet streeft er naar om digitale koploper van Europa te worden. Nederland doet het goed op digitaal gebied en staat in 2019 wereldwijd op de vierde plaats van de Digital Economy and Society Index (DESI). Nederland scoort relatief hoog als het gaat om de economische en sociale impact van ICT op de economie.

Maatschappelijke uitdagingen en sleuteltechnologieën

Het kabinet heeft 25 missies binnen vier maatschappelijke thema's geformuleerd om maatschappelijke knelpunten aan te pakken. De focus ligt hierbij op economische kansen van maatschappelijke uitdagingen en de bijdrage van sleuteltechnologieën aan oplossingen voor deze uitdagingen. Van de projecten die in 2019 gebruik hebben gemaakt van het innovatie-instrumentarium heeft ongeveer 28 procent betrekking op de vier maatschappelijke thema's, waarmee zo'n 43 procent van het innovatiebudget is gemoeid. Sleutelgebieden maken een brede toepassing van nieuwe technologieën in economie en samenleving mogelijk. Ruim 1 op de 2 projecten van het innovatie-instrumentarium (exclusief WBSO) richt zich op een sleuteltechnologie.